

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtak.

Naročnina:

celoletno K 50.—
pololetno 25.—
Posamezna številka 1.—

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Insertati:

1 mm insertnega stolpca stane za:

male oglase K 1.—
uradne razglase 150.—
reklame 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Odločilni uspeh naše organizacije.

Vse do sedanjih dni ni nihče vprašal kmeta, kako izhaja in kako stoji njegovo gospodarstvo. Nihče se ni brigal zanj, izvzemši taktat, ko se je kmetu predpisovalo: Daj denar, daj svoje sinove!

Cene so se za njegove pridelke doleale, kakor so hoteli razni spekulant. Vsakdo je mogel kmeta mešati, begati in ga izmolzevati. Neorganiziran kmet si ni mogel pomagati, ni mogel svojim pridelkom pripomoči do prave cene, ni mogel pozivati svojih solotarjev na solidarnost, ker ni imel svojega časopisa in resnično svojih poslancev.

Gospoda, ki je kmeta uklepala v svoje verige, naravno ni imela niti zmala, niti volje kmetu pomagati, kajti le ubog in zadolžen kmet je mogel ostati ti suženjsko ponižen, le tak se je moral pustiti izrabljati. Gospodi je na tem, da se njej dobro godi in da poceni živi. Če zaradi tega kmeta gospodarsko vrag vzame, kaj to gospodi mari!

Občutele so se nam že zopet maksimalne cene, potem smo dobili prepoved izvoza, odnošno z visoko izvozno carino onemogočen izvoz. Svojih pridelkov nismo mogli prodajati izven države ter so nam razni izvozniki spekulant, banke in prekupci znižavali cene. Posebno v zadnjem času so pritiskali ceno živini silno navzdol.

Toda organiziran kmet je ob prvih državnozborskih volitvah nastopil in dosegel okoli štirideset poslancev. S tem je vsej javnosti pokazal, da ni voljan dovoljevati, da bi se gospoda še za naprej z njim igrala in ga skubla.

Pod pritiskom tega organiziranega kmetkega nastopa in energičnih zahtev naših poslancev ter objave cen v

našem listu, katerih naj se kmetje posvodi drža, se je mahoma morala izvozna cena za živino opustiti, oziroma tako omiliti, da je izvoz omogočen ter da so

cene goveji živini narasle.

Gospoda tega ni bila voljna storiti. Povsod se je delovalo še za oviranje izvoza, torej na pocenitev živine, in sicer ne glede na to, da kmet ne more in ne sme prodajati v tako silno veliko izgubo kot je to moral doslej. Ker pa je nas organiziranih kmetov že ob prvem nastopu toliko, da vsa gospoda in vsa Linkokratija ničesar ne zmoreta, se ne dovolimo tega tudi mi kmetje, je morala ugrizniti v kisllo jabolko, morala se je udati v to, da pridemo kmetje pri svojih pridelkih do zasluženega plačila.

Ako hočemo pri prodaji svojih pridelkov

mi kmetje dolečati cene,

tedaj se moramo še bolj strniti, svojo organizacijo moramo še poglobiti in izpopolniti, poznati moramo strogo disciplino in se po njej ravnavati, čitati moramo svoj časopis, ki širi in seznanja naše zahteve in naše sklepe vsem tovarišem širom domovine.

Čin močnejša bo naša organizacija, tem prej bomo postali res

gospodarji svojega dela in svojih pridelkov!

Prvi dokaz tega je naš sedanjí uspeh glede izboljšanja cen živini.

Če se gospoda pritožuje nad visokimi cenami naših pridelkov, mi kmetje gotovo nismo dolžni ozirati se na to, kajti čas je, da tudi mi enkrat pridemo do tega, da se bo tudi nam naše delo izplačalo.

Govor poslanca dr. Vošnjaka.

V četrti seji ustavnega odbora je imel naš poslanec dr. Vošnjak velepomemben daljši govor. Ker so tako kleriki ni kakor tudi demokrati listi o bistvenih točkah njegovega govora čisto napačno poročali, smatramo za potrebno, da vsaj najznačilnejše odstavke tega govora priobčimo dobesedno po stenografskem sejnem zapisniku.

Srbijanci in Prečanci.

Po kratkem uvodu je rekel dr. Vošnjak: Mislim, da sem prvi Prečanec, ki govori v tej zbornici o ustavi. Mi vsi smo živeli pod mnogimi starimi krovci, ki danes ne obstoje več, sedaj pa smo prišli vsi, Srbi, Hrvati in Slovenci, pod novo streho te skupščine in, gospoda moja, reči moram, da se mi Slovenci v novi hiši zelo dobro počutimo. (Odobrovanje.)

Ce je tudi dosti nezadovoljstva, vendar si je treba zapomniti, da vlada nezadovoljstvo po vseh deželah. Prišli smo, da izdelamo ustavo, ki naj vsaj do gotove mere zniči vzroke nezadovoljstva. Kaj je vzrok tega nezadovoljstva? Mislim, da je treba našo pozornost obrniti na sledeče: Zavest državne odgovornosti in državljanških dolžnosti je bila od nekdaj v tej deželi, v stari Srbiji. Te zavesti pa ni bilo v naša deželah. Zato pa je bila pri nas bolj razvita socialna, gospodarska zavest. Obe te zavesti združiti je naloga naše nove zajednice.

Proti očitni reakcionarnosti.

Predsednik našega odbora, gospod dr. Vesnić, je dejal, da vlada v naših deželah še gotova mentaliteta. In „Pravda“ je pisala, oprostite, če to omenim mimogrede, da se zbog reakcije v Sloveniji ne more priti naprej.

Reči moram, da te reakcije v slovenskih deželah ne opažam. Ko sem prišel iz izgnanstva domov, sem našel še povsod staro Avstrijo. Na vladi so ostali prejšnji ljudje in dobrovoljci so bili črno zapisani, ker so se borili proti Avstriji. Nočem nikogar dolžiti, toda deloma je bil Beograd sam kriv, ker je trpel te razmere.

Ni res, da je zmagala reakcija v naših severnih krajih. Ne, gospoda, tam je zmagal narodni pokret, ki ima pred očmi samo državno in narodno edinstvo. Poleg tega pa so izšli kot zmaga valci levi socialistični elementi, tako da o zmagi reakcije ne more biti niti govora.

V metamorfozi smo.

Danes je padla tu beseda, ki bi takoj mogla izčistiti debato. Ta beseda je metamorfoza. Država je v metamorfozi, prebivalstvo je v metamorfozi, vse je v preobrazbi. Nobeni petrefakti (okamenine) niso mogoči, vse se razvija, vse živi, vse raste.

Razredni boj.

Gospoda, pred 130 leti je postavil francoski narod v svoji izjavi pravic (Déclaration des droits) tezo, da je v narodu vsa suvereniteta in da ni v narodu niti poedinca niti organizacije, ki bi mogla imeti gotovo oblast. Vsa oblast pripada narodu. Toda vprašam: Ali ni princip narodne suverenitete nekaj metafizičnega; ali narod v resnici obstoji iz teh mnogobrojnih atomov; ali nima poleg vseh teh družabnih atomov tudi družabne razrede? Uporabljam tu besedo „razred“. Ne bi hotel, da jo uporabim, in bolje bi bilo, da bi rekel „poklic, grupa“. Ali gospoda, razredi so od nekdaj bili in sama francoska revolucija ni hotela tega priznati, ker je prepovedovala or-

Občni zbor SKS.

bo v nedeljo dne 6. marca t. l. v Mostnem domu v Ljubljani. Vsak krajevni odbor naj pošlje na občni zbor po dva delegata s pisanim pooblastilom. Zaradi važnosti dnevnega reda prosimo za polnoštevilno udeležbo. Če bodo parlamentarne razmere dopuščale, se udeležbo občnega zbora tudi tovariši poslanci iz Srbije, Bosne in Dalmacije.

Vodstvo SKS.

organizacijo vseh grup, ker je iz reakcije proti prejšnjemu razrednemu stanju hotela v radikalnem poletu zrušiti sploh vse razrede. Toda to se ne more zrušiti, ker to živi. Naša družba ni sestavljena iz poedinca, temveč iz socialnih grup. Sedaj pride izraz „razredni boj“. Mislim, da je upravičen samo do gotove mere. Masaryk, ki vlada danes svobodni deželi, je ta zmisel razrednega boja zanikal. Boji so povsod. Mislim pa, da je država pozvana najti sintezo vseh teh bojev. Nad temi boji je še nekaj, in to je država.

Toda, gospodje, politična država v starem smislu besede ne obstoji več. Danes je država socialni faktor. Danes se razvijajo v državi skupine, ki bodo nekoč prevzele del državne oblasti v svoje roke in politična oblast države bo imela samo značaj izvrševalnega organa. Ne bo se to še zgodilo jutri, ali prepričan sem, da gre družabna evolucija to pot.

Država je gospodarski faktor.

Hoteli smo preseliti svoj odbor v prostore razredne loterije, toda tam se je že vseil gospodarski svet. V tem svetu vidimo sliko naše družbe v bodočnosti, sicer še enostavno izražene. Tam vidimo predstavitelje raznih gospodarskih skupin, ki se med seboj dogovarjajo. Uradniki, najvišji uradniki države, pa zagovarjajo tam svoja načela s takim govorniškim ognjem in temperamentom, da bi mogli sedeti na moji levi. V takem časovnem parlamentu vidim prehod v bodočnost. Ali pa je treba, da se vse to odigra v ostrem boju? Mislim, da to ni potrebno. Baš ti, ki postavljajo načelo komunizma, baš ti mislijo, da obstoji solidarnost, ki združuje vse skupine, da je delitev dela v družbi in da mora biti nad to delitvijo še en faktor, ki vse to spaja. Zatorej, gospoda, mislim, da ni nič proti državi, temveč da je čisto naravno, če se sprejmejo v ustavo tudi gospodarske stvari. To je storila Nemčija, to so storile druge države. In s tem se bo dokumentiralo, da ni država samo strogo politična, temveč se polagoma pretvarja v gospodarski faktor.

(Dalje prihodnjič.)

Ustavni odbor.

V Beogradu,
dne 17. februarja 1921.

Sinoči je bila zaključena načelna debata o ustavnih načrtih. Za podstavo razpravam o ustavi je bil sprejet vladni načrt s triindvajsetimi glasovi proti devetnajstim glasovom. Nato se je izvršila volitev novega predsednika ustavnega odbora, ker je g. dr. Milenko Vesnić podal ostavko. Izvoljen je bil s 27 glasovi g. Momčilo Ninčić. Izmed govorov zadnjih dni so bili zanimivejši: dr. Tomljenovića, prof. Sušnika, dr. Jerjave, ki so govorili v ponedeljek, ter g. E. Kristana, ki je govoril v torek — zanimivi seveda vsak po svoje in pa po tem, kar jih je sprem-

ljalo. V ponedeljek dopoldne je čutil veleprijazni klerikalec dr. Šimrak potrebo, motiti dr. Tomljenovića, a je slabo naletel. Moral je požreti taka očitanja, da jih bo še dolgo pomnil. Popoldne pa je govoril profesor Sušnik. V tem govoru je bila zapopadna vsa mizerija, ki vlada med slovenskimi klerikalci. Nekateri hočejo vedeti, da dr. Korošec navlašč obstruira vso klerikalno politiko in da z maščevanja ni maral v ustavni odbor. Da stvar še bolj blamira, je poslal profesorja Sušnika v odbor. O jerum, jerum! Kam je prišla SLS! Iz Sušnikovega govora je bilo natančno spoznati štiri poglavlja, delo štirih glav ali bolje rok. Najbolj ga je zanimala Subotica in tamkajšnje samostanske šole, obširno je govoril o patrih v Macedoniji, ki so baje zaprti, ker niso hoteli izročiti orožja. Z vsem tem je dokazoval potrebo take klerikalne avtonomije za Slovenijo, v kateri bi vsak mežnar opravljal nekako farno poverništvo. Najslabša partija njegovega govora je bila ona, katero si je sestavil sam. V tistem delu je stokal o silnem navdušenju, ki je vladalo ob prevratu ter o razpoloženju onih časov, katero bi bilo pripuščilo najhujši centralizem. Tu pa je moral širok slišati grenko resnico, da je bil minister Korošec z raznimi Jankoviči, Roškarji, Gostinčarji ter „privremeni predstavniki, a la gospodine Sušnik ponajveč kriv, da danes ponekod naše ljudstvo krivdo za vso mizerijo težkih in neurejenih razmer valji na „Srbe“. Večinoma se je jezil na sokolstvo, višji šolski svet in druge take stvari. Ni pa niti z besedico omenil gospodarskih težav kmetkega ljudstva. Tako n. pr. ni omenil prav nič, da je za vsako ceno zabraniti uvoz italijanskega vina, ki bi sicer uničil vse naše vinogradišče. Take stvari pišejo le v „Slovenskem gospodarju“ in „Straži“ ter po mačem v „Domoljubu“, v Beogradu pa roji gospodi samo to po glavi, kako bi zopet prišla do moči, ugleda in oblasti, kmetiske koristi pa so ji deveta briga. Pričakovali smo, da bo mož izražal veselje, ker se cena živini na Slovenskem dviga in se bo še dvigala, da bo tako tudi slovenski kmet prišel do kakih krajcarjev, toda „ljudski“ govornik tega ne vidi, zato, ker ga jezi, da se take stvari zgode brez njih in to ravno v času, ko nima klerikalna gospoda nobene besede več. Kater je možakar klaverno začel, tako je tudi klaverno končal. Po govoru so razboritejši politiki vseh strank dajali dušva svojim občutjem s tem, da so vsi Korošcu silno zamerili, da se pusti po „taki moči“ zastopati in da tako profanira klerikalno avtonomijo. Za Kurbergovičem je govoril dr. Žerjav, ki je s strašnimi dokazi osvetlil klerikalno hinavščino. Zlasti je učinkovala zgodba o platnu in njegovi ceni ter praktične prisposode iz dobe, ko bi se v Sloveniji uveljavila klerikalna avtonomija. Sušnik je utrujen molčal in celo vedno zabavljivi Šimrak je prizadet zdihoval. — V torek je govoril med drugimi socialni demokrat Etnib Kristan, ki je zlasti v gospodarskih stvarih povedal dosti dobrih, v političnem oziru pa ni klerikalcem prav nič prižanašal. — Danes ni seje ustavnega odbora, pač pa se začne pretres posameznih točk vladnega načrta jutri.

Povodom intervencije pri ministru za pošto in brzojav v zadevi nizko plačanih podjetnikov poštini voženj v Sloveniji, so izvedeli naši poslanci, da je dosedaj vso stvar vodilo edino-le poštno ravnanje v Ljubljani, da pa je pripravljen prošnjo preštudirati natančneje in potem ukreniti najprimerneje, kar treba.

Opozarjati moramo ponovno, naj posamezniki pošiljajo preko krajevnih odborov prošnje, ki jim naj prilozijo vedno tudi kolke.

Kulturni boj.

Brez potrebe bi radi pri nas pričeli demokrati in klerikalci s kulturnim bojem, in sicer eni kot drugi iz strankarskih ozirov. Prvi, izrabljajoč trenutno jim zelo ugoden politični položaj, hočejo udariti klerikalce, ti pa upajo z izrabljanjem vere popraviti vso razbito pozicijo.

Zavedajoč se svojih dolžnosti do ljudstva in v svesti si obveznosti, ki izhajajo iz našega programa, ki podurja naše versko stališče in ki nam nalaga, da branimo vero, čutimo za potrebno poseči v porajajoči se kulturni boj, da preprečimo zlo nad ljudstvom.

Dve odredbi ministra Pribičevića smatrajo klerikalci za vzrok, da proglaše kulturni boj. Prvič zaradi njegove izpremembe uredbe o višjem šolskem svetu, drugič pa zaradi njegove naredbe, po kateri naj se šolska mladina vzgaja v sokolskem duhu.

Kakor je v prvem primeru odpor klerikalcev jalov in kakor se ne bi mi niti najmanj razburjali, če zaradi prve odredbe klerikalci še tako kriče, tako pa v drugem primeru ne moremo pristati na odločbo ministra Pribičevića.

Razumemo dobro, da Srbi, ki ne poznajo doma dvojnih telovadnih organizacij in ki imajo samo Sokole, ne morejo videti v odredbi, da se mladina poučuje v sokolskem duhu, prav nobene neukretnosti. Ker je med Srbi pač ves narod za sokolstvo, zato je tudi za vzgojo mladine v sokolskem duhu.

Pri nas pa žalibože temu ni tako, pri nas so brezvestni strankarji pritrali stvar tako daleč, da so narodne simpatije deljene, da je en del naroda za Sokole, en del pa za Orle. Zdi se nam popolnoma odveč razpravljati o tem, kdo je kriv delitve; zdi se nam tudi popolnoma nepotrebno presojaati, katera organizacija je boljša in upravičenejša. Za nas zadostuje dejstvo, da je narod deljen in da enostranska odredba v prilog ene organizacije tira drugo organizacijo v skrajno opozicijo in kar je najslabše: strankarski duh se zanese med šolsko mladino.

Presojava odredbo ministra Pribičevića s skrajno popustljivostjo in upamo, da je hotel s svojo naredbo doseči le to, da se vzgaja mladina v duhu one ideje, ki je provzročila ustanovitev Sokola in zaradi katere je nastal tudi Orel. To je misel že starih Grkov, da bodi v zdravem telesu zdrav duh, kateri misli je pridejal nacionalistični pokret še namen — blagor naroda.

Tako splošno izraženi misli gotovo nihče ne nasprotuje in stvar bi bila čisto v redu, če ne bi pri nas obstajal deljen nazor o tem, kaj je prava zdrav duh. In najslabše pri tem je to, da je ta nazor postal že politikum.

Zato pravimo odločno in zahtevamo kategorično: Vsa čast idealnim mislim ustanoviteljev Sokola, toda da nes ne gre siliti velik del našega naroda, da bi vzgajal svoje otroke v sokolskem duhu, ki mu nasprotuje. Zato prekličite naredbo, oziroma modificirajte jo za Slovenijo tako, da izgubi ves odiozen značaj, kajti le tedaj bo doseženo tudi to, da bo mladina v resnici napredovala pravno, telesno in duševno, ne pa hirala zaradi pogubonosnih posledic strankarstva.

Zato kličemo demokratom kakor klerikalcem z vso resnostjo: Prenehajte z bojem, ki bo narodu samo v škodo!

Kdor dela za ljudsko izobrazbo, dela za osvoboditev ljudstva iz duševne in politične sužnosti.

Na vseh koncih in krajih trpi narod, povsod se oglašajo pomanjkanje. To odpravite, delajte za blagostanje in za hvalite Boga da je v našem narodu še toliko vere! V času splošne amoralnosti more le nezmožen državnik prejeti veliko pomoč, ki mu jo nudi vera v dvigu pravega čuta. Samo zagrižen strankar pa tudi potegne vero takoj v vsak boj. Vera je sveta in svetih reči se naj ne vlačijo v umazan boj politike.

To je naše mnenje in tega se bomo držali. Ker se zavedamo, kaj smo dolžni državi in veri, zato bomo oboje branili z vso odločnostjo. Ne maramo udariti takoj z vso silo, toda vsi naj bodo prepričani, da se ne bomo ustrašili pred nobenim bojem in pred nikakimi posledicami našega stališča.

Vsem krajevnim odborom novomeškega okraja.

V ponedeljek dne 7. marca ob polnoči bo v Novem mestu pred pošto javen politični shod „Samostojne kmetijske stranke“ na katerem bodo poročali poslanci Kušar, Pucelj, Majcen in štirje srbski zemljoradniki.

Pri prihodu dopoldanskega vlaka bo slavnostni sprejem gostov na novomeškem kolodvoru. Tovariši, vabite in agitirajte za množično udeležbo, da Vas srbski bratje-kmetje spoznajo! Može in žene, pridite v narodnih nošah, na okrašenih vozovih in na konjih.

Izkažimo jugoslovansko gostoljubnost svojim srbskim bratom-kmetom, ki so kakor slovenski kmeti stoletja ječali pod gosposkim jarmom! Z množično udeležbo na shodu pokažimo, da smo dovolj zreli, da se sami zanesemo za svojo gospodarsko politiko in da si hočemo skupaj s srbskim kmetom priboriti ono stališče v državi, ki nam kmetom po številu pripada!

Posebna vabila se za to prireditve ne bodo razposiljala.

V boj za staro pravdo!

Okrajni odbor SKS. za Novo mesto.

Anton Avsec s. r.,

t. č. načelnik.

inž. Albert Vedernjak s. r.,

t. č. tajnik.

Ekonom.

Priljubljeni odbor „Ekonom“ je sklenil opustiti ustanovitev oblastveno dovoljene delniške družbe z imenom „Ekonom“, razpečevalnica kmetijskih in gozdarskih pridelkov in potrebščin v Ljubljani“ ter ustanoviti namesto delniške družbe zadružno pod imenom: „Ekonom“, osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, registrirana zadruga z omejenim poročilom.

Ta izprememba je bila storjena iz sledečih razlogov: Ker morejo zadruge najlažje izboljšati socialnogospodarski položaj v državi, se je vlada zavzela za zadruge, jim olajšala davčna bremena, pričela pospeševati njih delovanje z nižano carino in prometnimi olajšavami ter jim dovoljevali visoka brezobrestna posojila za daljšo dobo.

Vseh teh ugodnosti pa ne uživajo delniške družbe, ker te so izrazit tip velekapitala, naš namen pa ni bil z ustanovitvijo delniške družbe ustanoviti kapitalistično podjetje, ampak podjetje, ki naj skrbi za gospodarsko povzdigo vseh članov-kmetov in obrtnikov.

„Ekonomu“ kot zadrugi bo mogoče razpečevati kmetijske pridelke po najvišjih kmetijskih in obrtniških potrebščinah pa po najnižjih cenah.

Iz omenjenih dejstev mora biti torej vsakomur jasno, da je na mestu edino zadruge, ki more res uspešno ščititi kmeta in obrtnika. Zategadelj pristopajte k zadrugi „Ekonom“, ki bo le tedaj mogla plodonosno delovati in uspešno konkurirati s privatnim kapitalom, če bo imela močno zaslombo v vsem kmetijskem in obrtniškem stanju!

Darila za tiskovni sklad SKS.

Krajevni odbor SKS. na Igu pri Ljubljani je daroval 200 kron. Posnemajte ga!

Krajevni odbor SKS. za Zgornjo Sisko-Dravljico je daroval kot novoletno darilo 7540 kron. Ta znesek so darovali sami zavedni člani SKS., ki vedo, da le poštenost prinese zmago.

Krajevni odbor SKS. v 2. je daroval 3000 kron. Zivel!

V Zablanci pri Škofji Loki so darovali fantje od v predpustu dobljenega likofa 300 kron. Zivel!

Tovariši Ivan Rozman v Polju pri Bohinjski Bistrici je daroval 100 kron. Zivel!

V Šmarju pri Jelšah se je nabralo pri okrajnem odboru SKS. 106 kron. Zivel!

Pokrajinske vesti.

(Novega deželne predsednika) dr. Baltić je napadel „Slovenec“ na prapobalinski način in kar je najnečistnejše, še preden je prevzel novi predsednik svoje poše. Vsa pametna človeka bi dejal, da se ljudi napada le tedaj, če so storili kaj napačnega. „Slovenec“ pa je tako zagrižen v sovraštvo, da napada, še preden ima vzrok za to.

(„Slovenec“ pravi.) da nam je poslan dr. Baltić za kazni in da je med Slovenec nepoznan. Če za kazni, potem gotovo le tistim, ki kazni zaslužijo. In da spadajo klerikalci med te, je „Slovenec“ s svojim napadom dokazal. Če mačku na rep stopiš, zacvili, pravi pregovor, kajne, gospodje pri „Slovenec“? Da pa je dr. Baltić med nami nepoznan, se pa „Slovenec“ silno moti. Na Brezovici, kjer je bival dr. Baltić kot dijak, so ga vsi dobro poznali kot mirnega in tihega mladeniča, ki je imel veliko veselje do kmetijskega dela in ki je znal dobro ravnavati s cepcem, da je bila njegova „viža“ vedno izvrstna.

V Gorici je dr. Baltić kot tajnik na glavarstvu dosegel, da ni noben kmet čakal, kdaj ga sprejme kak uradnik. Pisec teh vrst je sam opetovan videl, kako je skrbel dr. Baltić, da ni noben kmet zgubljal pri glavarstvu po nepotrebnem času. Če so dosegli Slovenci pri zadnjih občinskih volitvah v Gorici lep uspeh, tedaj je bila to v veliki meri le zasluga dr. Baltića, kar morejo izpričevati gg. dr. Medvešek, dr. Vošnjak in tedajni urednik „Sočar“.

Železnikar. V prvih mesecih vojne je bil dr. Baltić tisti redek človek, ki je nastopil z vso odločnostjo proti tedaj vsemogočnemu policijskemu komisarju dr. Casapiccoli in ki je poleg dr. Gregorčiča največ pripomogel k njegovemu padcu. Da je mogla izhajati „Soča“ vsaj prve mesece vojne, je zopet omogočil dr. Baltić. Italijani so v Gorici vedno govorili, da je gorško glavarstvo čisto slovensko. Dasi je bil glavar Rebek v resnici rojen Slovenec, vendar je bil laški očitek resničen le zbog dr. Baltića, ki je s svojim vplivom in znanjem dosegel, da ni nastopal glavar Rebek proti nam, dasi je bil samo pokoren sluga vlade. Pa tudi gorški obrtniki, n. pr. mizar Breščak, bi mogli dosti povedati o dr. Baltiću. „Slovenec“ je lahko prepričan, da mu je njegov napad le v sramoto. Ker smo imeli to delo dr. Baltića pred očmi, zato smo tudi napisali, da ga pozdravljamo. In to že vnaprej v odgovor na morebiten napad.

(Dies irae.) dan sodbe, je bil za klerikalce 14. februar. Samo poslušajte, kaj jim je vse prinesel! Najprej dr. Baltić kot deželne predsednika, potem nove občinske volitve s kroglicami in brez volilk, dalje odredbo, da se mora sklicati občni zbor „Kmetijske družbe“ v treh dneh in končno je še Ribnikar spustil znano stanovansko naredbo. Prav res, preveč za en dan! Zato se ne čudimo, da se klerikalci tako jeze na naše in — svoje poslance. Jim damo popolnoma prav!

(Naš dober prijatelj France Z.) piše zopet v „Domoljubu“ o „Krizi v Kmetijski družbi“. Ker France Z. ob koncu svojega članka prav pomenljivo pravi za stvaren odgovor, mu pa naredimo veselje in dajmo mu ga lepo po vrsti njegovih modrovanj o krizi.

(France Z. se pritožuje.) da smo iz njegovega tozadevnega stvarnega članka (reči bi moral dozdevnega stvarnega članka) iztrgali posamezne odstavke, tako da je zmanjšal celotni vtisk njegovega članka. Francetovo pritožbo moramo zavrniti. Mi smo čisto nedolžni, če so posamezni odstavki njegovega članka taki, da je članek brez vtiska. Za svojo osebo smo jih obdelali vestno in temeljito in žal nam je, če je tudi še sedaj njegov članek brez vtiska. Toda ljudje nam pravijo, da ni ter da imajo zelo radi, če piše France Z., ker je potem „Kmetijski list“ tako zabaven.

(Strinjamo se) z g. Francetom, da pomeni politika v „Kmetijski družbi“ njeno smrt. Pa g. France, če ne boste hudi, mi smo trobili že to davno, še veliko prej, preden ste Vi našli za potrebo se smeti pred vsem svetom s svojimi članki o „Kmetijski družbi“. Ali nam ni hotel tega verjeti niti dr. Verstovšek, niti župnik Orehek, niti Vi, g. France, sami, ki ste sedaj naenkrat našli to modrost ko Vam leze voda že v grlo, ko je Vašega paševanja v „Kmetijski družbi“ konec. Veste g. France, čeprav smo samo kmetje, tako neumni pa vendar nismo, da ne bi spoznali, zakaj sedaj tako zavijate oči. Občni zbor je pred duri, Vi pa ste v manjšini. Zategadelj ste naenkrat proti politiki. In to je Vaša pičica dejanske ljubezni za kmetijstvo! Verjemite, da si lahko prihranite tudi to pičico!

(Sodba in obsodba) nad onimi, ki so v družbo zanesli politiko, bo huda in brezobzirna, pravi dalje France Z. To proročanje Francetovo pa se najbrže uresniči in še pred koncem meseca marca se bo to zgodilo, in sicer na občnem zboru „Kmetijske družbe“. Po-

trudimo se, da bo tudi tedaj zavzdihnil naš ljubi France: Oh, ta politika, ona je naša smrt!

(Na tla smo padli.) ko smo čitali, da smatra France SKS. za onega činitelja, ki je zanesel politiko v „Kmetijsko družbo“. Tako novost smo tedaj slišali! Saj smo ga prav zaraditega že prijeli za jezik, sedaj se pa dela, kakor da ne bi čital naslova odgovora. Gospod F., pri nas pravijo takemu ponašanju hinavščina.

(G. France Z. se že vnaprej boji.) da bo „Kmetijski list“ naježil greben in udaril z največjim loparjem po njem. Udarili bomo, toda ne z največjim, ker po muhah se ne tolče z največjim. Prav na tiho pa vprašamo, če je morebiti France Z. tisti, ki je v delu za povzdigo (česa?) osivel in se postal. Da se je postal, bi skoraj mislili, ker žlobudrav je od sile. Da je v delu osivel France Z., ta je pa vendar prehuda! G. France, ne predebelih!

(Ne, debelo tiskanih crk) pa ne bomo obšli in radovednost Franceta potolažimo. Vprašuje nas, kdo je zanesel politiko v družbo. Sicer čvinkajo o tem že vrabci tudi na strehah jugoslovanske (nekadaj Katoliške) tiskarne, samo France Z. tega še ne ve. Naj vpraša po deželi in vsak kmet mu bo povedal, da SLS. in nihče drugi kakor SLS!

(Modrost pa takal) France pravi: „SKS. je oni činitelj, ki je zanesel politiko v družbo.“ V obeh debelo tiskanih vprašanjih, ki so poper njegovega članka, pa pravi: „JDS. je začela boj za „Slovensko kmetijsko družbo“. Gospod France, če ne veste, kaj pišete, tedaj raje ne kvarite dragega papirja! To je vse, kar moremo odgovoriti na tako modrost!

(Po Avstriji vzdihuje) „Domoljub“ v članku „Brez pravice“, ki je vseskozi ena sama laž. Dotičnih naredb, zaradi katerih se tako zgraža, sploh še ni, temveč je del njih le v načrtu, ki pa bo gotovo še dosti izpremenjen, preden bo sprejet. Brez pravice pa ni sedaj slovenski narod, temveč le klerikalci so brez pravice. In ker se po teh toži „Domoljub“, zato joka za Korlčkom. Bi menda zopet rad pel „Srbe na vrbe“ in zopet kričal „Živio vojna“!

(Pod Avstrijo je bilo bolje) pravi „Domoljub“, in sicer zato, ker je bil deželni predsednik odgovoren le ministru, sedaj pa je odgovoren tudi parlamentu, to je ljudstvu. Verjamemo, da je nerodno, če je človek tako odgovoren, če ne dade skriti različne kupčije. Oh, kako lepo je bilo včasih! Schwarz je rekel črno, pa je še Susteršič rekel črno, zato so pa tudi vsi drugi manjši morali reči belo, če je dejal Susteršič tako.

(Imeli smo deželni odbor) s širokimi pravicami vzdihuje dalje „Domoljub“. Res je! Vojnega posojila smo smeli podpisati tudi milijarde, kranjski fantje smo smeli vsi poginiti za ljubo mačeho Avstrijo, za žito so se smele plačevati pri nas dvakrat manjše cene kot povsod drugod, naše krave so smele biti dvakrat cenejše kot vse druge, Susteršič je lahko delal, kar je hotel, in slovenski kmet je smel vedno biti „der dumme Kerl“. Res lepe pravice smo imeli! Najgrša je nepravilnost! Zapišimo si to „Domoljub“!

(„Slovenec“ in „Kmetijska družba“)

V svoji 38. številki je prinesel „Slovenec“ članek o „Kmetijski družbi“, ki kar mrgoli neresnice in smešnih trditve. Ker nimamo prostora, da bi podrobneje ovrgli vse „Slovenčeve“ neresničnosti in ker je to tudi delno nepotrebnost, ko itak ves svet pozna dejanski položaj, pribijamo le najočitnejše neresnice. Če se „Slovenec“ tudi na glavo postavi, vendar ostanne resnice, da bo sedanji občni zbor ustanovitveni Juristovska modrost gor ali dol“ fakt ostane. „Nasilnost samostojnežev“, ki se jih oprijemlje „Slovenec“ kot poslednje resnice bilke, so že tako obrabljena laž, da bi bilo v resnici greh zgubljati o tem še nadaljnje besede. Kar se pa tiče § 35. družbenih pravil, pa ni res, da je deželna vlada priznala, da je za spore v družbi kompetentno le družbeno razsodišče, res pa je, da se je dr. Pitamic v tem vprašanju čisto brez potrebe eksponiral za klerikalce. Res je nadalje, da je šla dr. Pitamicova uslužljivost do klerikalcev tako daleč, da je celo prezrl naredbo ministra, samo da je obvaroval klerikalce pred hudim porazom. Če je napotil dr. Pitamica do tega „Stražni“ napad na njega, ne vemo. Pač pa odobravamo, da mu ni donesla njegova uslužljivost drugega, kakor da je rešen časti predsednika vlade. In zato tudi ne izjavimo nobenih drugih konsekvenc, ker se z mrtvim ne borimo in če so tudi le politično pokopani. Naravnost smešen pa je „Slovenec“ s svojim zatiranjem, da imajo klerikalci za občni zbor „Kmetijske družbe“ večino. Za vraga, zakaj pa ne skličete občnega zbora, če ste gotovi večine zakaj se izpostavljate očitku, da ste nasilni, ko vas vendar večina reši vseh teh očitkov. Ne govorite neumnosti, da bi nasilni samostojneži, ki pa

so po vašem v manjšini, razbili ves shod! Saj vendar veste, da je vaš človek, profesor Remec, republikanec za kon, po katerem so nemotena zborovanja zagotovljena. Zato je prazno vse vaše govorjenje. Zdi se nam pa, da se ravno zaradi Remčevega zakona bojuje občnega zbora, ker ga vi, ki ste v manjšini, ne bi mogli razbiti. Ali poznate tisto o kislem grozdju?

(Zaradi „Kmetijske družbe“) je opetovano interveniral poslanec Pucelj in, kakor moremo z zadoščenjem pripomniti z uspehom.

(Faloštvo prve vrste.) Prejeli smo in priobčujemo: Na sestanku v Horjulu, ki je bil dne 9. t. m., je dejal poslanec Stanovnik, da se poslanci nasprotnih strank vozijo po Beogradu na državne stroške s k.... Priobčujemo vest brez vsakega komentarja, ker smo mnenja, da zahteva čast ustavotvorne zbornice, da prime ona take klevetnike njenega ugleda poštno za ušesa in čeprav zadene to Stanovnikovega ateka, ki ne ve, kaj žlobudra.

(Samo neumen človek) je mogel dr. Vošnjaku očitati, da je poročen s Srbkinjo. Tako je dejal po „Slovenec“ klerikalni poslanec dr. Simrak na seji ustavnega odbora. Tako je zapečatena neumnost „Slovenskega gospodarja“ od lastnih pristašev.

(Ni ga lažnivca) nad „Slovenskim gospodarjem“. V zadnji številki piše, da delajo naši poslanci proti izvozu živine in da hočejo znižati cene živini. Lažnivca, da mu ga ni para. Ko je bil dr. Korošec še minister, so naši poslanci, tedaj samo še agitatorji, pričeli boj za izvoz živine, katerega kot poslanci z uspehom nadaljujejo. Poslanec Urek je napisal v „Kmetijskem listu“ dolg in stvaren članek ter dokazal z njim, da prejme živinorejci dandanes premalo za živino. In vendar laže „Slovenski gospodar“ tako nesramno, češ da smo mi proti izvozu in za nizke cene živini. Kaj so v resnici ljudje tako zaslepljeni in klerikalci tako izpričani, da si upajo take laži! Pristaši, razložite ljudstvu te klerikalne laži in postavite lažnike na sramotni oder!

(Naši poslanci) so trn v peti klerikalcem, ki jih obrekujejo in lažejo o njih, koder le morejo. Zakaj to delajo, je čisto jasno. Klerikalnih poslancev je 14, naših le 9, toda klerikalci so prinesli iz Beograda vsak dan samo daljši nos, naši pa vedno kake uspehe. To jih jezi in zato obrekujejo.

(Kaj so storili naši poslanci?) Dosegli so revizijo nepravilno odmerjenih davkov v radgonskem in ljutomerskem okraju, prebili led za prost izvoz živine, dosegli občni zbor „Kmetijske družbe“ in, izmenjavajo 20dinarskih bankovcev tudi pri davčnih uradih, intervenirali uspešno glede brezbrojnih vprašanj, ki se tičejo tako poedincev kakor tudi celih skupin; skratka: pokazali so, da so možje na svojem mestu, tribuni kmetijskega ljudstva. Vse te uspehe so pa dosegli že sedaj, ko se dela samo ustava, ko se pravo gospodarsko delo niti še ni pričelo.

(Kaj pa so dosegli klerikalci?) Preklicali so svojo republiko in zadnji meč smeom vse zbornice prisegli kralju. Izgubili so na potu v Beograd ubogega Skobernetta, prinesli nazaj nekaj odklonilnih izjav Pašičevih, v „Slovenec“, „Domoljubu“ in drugih „Lažljivcih“ pa dosegli nebesa na zemlji. Da bi raje tam doli v Beogradu malo več storili, bi bilo bolje. Od črk v poslovniku, za katere so se tako topli, nima nihče ničesar.

(Tehniška srednja šola v Ljubljani) se imenuje izza pričetka drugega tečaja letošnjega šolskega leta dosedanja obrtna šola v Ljubljani.

(Na naslov poštnega ravnateljstva v Ljubljani) Iz Sromelj smo prejeli glede nevdržljivih razmer na glavni pošti v Brežicah utemeljen dopis, ki ga priobčujemo. Dopis se glasi: Prenašali smo že dosti dolgo zanikerne razmere pri poštnem vodstvu v Brežicah, ker pa se le ne pokaže nobeno zboljšanje, smo prisiljeni o stvari javno izpregovoriti. Kakor znano, imamo iz Sromelj vožno pošto v Brežice, ki pa vozi le trikrat na teden, namesto vsak dan, kakor je bilo to pred vojno. Pa da bi vsaj ta restringirana pošta vozila redno! Dogodilo pa se je že tretjič, da so uradniki bodisi iz nevednosti ali iz malomarnosti zamenjali pošto za Sromlje s pošto za Artiče s tem, da so dali za Sromlje določeno pošto v pošto v Brežice za Artiče. Tako je bilo mogoče, da smo bili opetovano že brez pošte in tako je razumljiv škandal, da potrebuje list iz Ljubljane v Sromlje celih pet, da celo 10 dni. Pisma se ne dostavljajo naslovljencem po cele tedne. Izvzeti so le uradni spisi in kazni podvržena pisma, za katere se seveda gospodje potrudijo. Vse prebivalstvo trpi zaradi tega razmer občno denarno škodo, ker morajo vsled prekasne dostavitve pošte plačati na pošti visoko ležarino za blago. Drugih škod niti ne omenjamo. Pozivljamo cenjeno pošto ravnateljstvo, da naredi tem nezdravim razmeram takojšen ko-

neč! (K dopisu dostavljamo: Neurejenost poštnih razmer je po vsej deželi enaka. Naš list je redno vsak četrtek na pošti, vendar je še vedno nedosegljivo, da bi v mali Kranjski imeli tri dni pozneje že vsi list. To se mora nehati, če ne, bomo posvetili še drugače. — Uredništvo.)

(Na državni podkovski šoli) v Ljubljani se prične dne 1. aprila obvezni poluletni tečaj. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. marca prošnjo ter ji priložiti: 1.) rojstni ali krstni list; 2.) domovinski list; 3.) zadnje šolsko izpričevalo; 4.) učno izpričevalo; 5.) ubožni list; 6.) npravnostno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klatne živine in mesa.

(Umrl je) v Vodmatu gospod Kristij Engelmann, nadučitelj v pokolu, oče našega sobojevnika, tovariša Zmagoslava Engelmana Tuhinjskega, ki mu izražamo svoje sožalje. Čast njegovemu spominu!

(Brezovica.) V nedeljo dne 13. t. m. je priredila tukaj SKS. zelo dobro uspel shod. Na shodu je poročal narodni poslanec Kušar o delovanju naših poslancev v Beogradu. Na shodu je bilo navzočih tudi nekaj nasprotnikov, ki pa stvarnim in zanimivim izjavljanjem poslanca Kušarja niso mogli v nobenem oziru ugovarjati. Zelo številno zbrani zborovalci so z navdušenjem izrekli našim poslancom zaupnico s prošnjo, da z isto vemo kot do sedaj skrbje za koristi kmetijskega ljudstva tudi v bodoče.

(Polhov Gradec.) Pretečeno nedeljo je obiskal Polhov Gradec naš poslanec tovariš Kušar. Na številno obiskanem shodu — bilo je nad sto samih zavednih volilcev — je govoril naš poslanec o političnem položaju v Sloveniji in prav temeljito o onem v Beogradu. Ker je ljudstvo spoznalo, da koristi slovenskega kmeta ne zastopa v Beogradu nihče s tako vmo kot poslanci SKS, zato jim je z navdušenjem izreklo svojo zaupnico. Mnogi nasprotniki SKS. so izpregledali in se sramujejo sedaj, da so pri novembarskih volitvah volili proti SKS, edini neustrašeni in dosledni borilci za Staro pravdo. Živeli naši poslanci, živeli zavedni Polhovgradčani!

(St. Lovrenc ob Temenici.) V nedeljo dne 20. t. m. je bil tu dobro obiskan shod, na katerem je poročal poslanec Majcen o delovanju poslancev v Beogradu. Navzočni smo sledili poročilu z velikim zanimanjem in ker smo se prepričali, da so naši poslanci ostali zvesti kmetijskemu programu, zato smo jim dali tudi soglasno zaupnico. Sedaj jim prosimo, naj tudi v skupščini v bodoče branijo interese kmetovalca. Na shodu sta govorila tudi strankin tajnik Bukovec in tovariš Povše iz Zagrada pri Šmarjeti. Sprejeta je bila resolucija proti uvozu italijanskega vina in za carine prost izvoz kmetijskih pridelkov, živine, prisašev in konj.

(Občni zbor krajevnega odbora SKS. za Sisko in Dravljico) bo v nedeljo dne 27. februarja ob treh popoldne pri tovarisu Berjaku v Dravljah. — K obilni udeležbi vabi odbor.

(iz Vrhpolja pri Moravčah.) Na pustno nedeljo, dne 6. februarja je priredil tukajšnji pevski in igralni odsek v občo zadovoljnost veselico s petjem in igranja, kar je privabilo na veselilni prostor veliko domačinov in okoličanov. Po končani predstavi se je občinstvo zbralo v gostilni I. Požarja, kjer se je razvila prosta zabava s šaljivo pošto v prid „Jugoslovnski Matiči“, pri čemer se je izkupilo 171 kron. Po kratkem pojasnilu o namenu in vzvišeni nalogi „Jugoslovnske Matice“ so se zanj prišli nabirati prostovoljni doneski, ki se jih je nabralo 186 kron, tako da je vrgla vsa prireditve 357 kron. Zai, da ni do danes pridrila v kri vseh naših ljudi ljubezen do zatiranih bratov in zavest, da močnejši — svobodni brat — podpiraj po svojih močeh šibkejšega — zasužnjenega brata. Bratje, v edinstvi je spas! Darovalcem najprisrčnejša hvala!

(Bohinjska Bela.) Na dopis iz Bohinjske Bele, ki je bil priobčen v 3. številki našega lista, nam je poslalo tamšnje županstvo izjavo, ki jo je podpisal župan in 17 drugih posestnikov. Ker gotovo nočemo nobenemu dežniku v ker skrajno obojamu vse neresnične trditve dopisnikov, smo radevolje pripravili, priobčiti izjavo. Seveda pa prepuščamo še našemu dopisniku besedo. Izjava se glasi: Vsa leta, kar je tu, vrši g. župnik z največjo natančnostjo in gorečnostjo svojo dušno pastirsko službo v cerkvi, v šoli in pri bolnikih. V cerkvi je isti red, kakor je bil vsa leta. Vino in hostije ne pripravljajo župnik, temveč cerkvenik, katero službo opravlja v splošno zadovoljnost vdova s šestimi otroki. Sv. maša

je na minuto natančno ob določenem času. Od zadnjih volitev sem ni g. župnik v cerkvenih govorih nikdar omenil niti SKS, niti „Kmetijskega lista“. Na Bohinjski Beli, dne 10. februarja 1921. — Slede podpis.

(Radovljiski okraj.) Seja okrajnega odbora SKS za radovljiski okraj bo dne 27. februarja ob treh popoldne v Lesah v gostilni „Pri Kristofu“. Udeležba za krajevne odbore obvezna!

(Smarje pri Jelsah.) Veliko vznemirjenje je vzbudila v krogih naših vinogradnikov vest, da se namerava pri predstojateljih pogajanjih glede trgovinskih pogodb z Italijo dovoliti *uvoz laških vin*. Prepričani smo, da bodo naši kmetijski poslanci storili vse, da se to prepreči, ker bi bili s tem upokasnjeni vsi vinogradniki, večina tukajšnjega prebivalstva. — V nedeljo dne 13.ega t. m. je prišel med nas naš poslanec, *tovariš Drofenik*. Razložil nam je pretežno nevarnost in pozval vse zborovalce, naj skrbijo, da se protestu poslancev pridružijo vse občine, vsi zastopniki in vse organizacije, v katerih je vključen tudi en vinogradnik. Njegov poziv je imel popoln uspeh, ker mu je tovariš *Fertinec*, delavni načelnik okrajnega zastopa, mogel takoj izročiti proteste vseh občin. Nato je poročal poslanec *Drofenik o političnem položaju*, kakršen je sedaj v parlamentu in v ustavnem odboru. Veliko zanimanja in odobravanja je vzbudil načrt zemljoradnikov glede pokrajinske samouprave kakor tudi zahteve po pokrajinski skupščini in pokrajinskem odboru, ki bi vodil tekoče posle. Zbor se je odločil izrekel *proti plemenski avtonomiji in za popolno administrativno samoupravo ter obsodil gospodarski centralizem*. Jako veselo je opaziti, kako se naši kmetje zanimajo za tako važna gospodarska vprašanja.

(Pišec.) Dne 12. t. m. je priredil tukaj poslanec *Urek* shod, na katerem je v dveh urah govoril obrazložil stališče in delovanje poslancev SKS in celoten položaj v zbornici in državi. Za ta shod je že prej vladalo veliko zanimanje, vsled česar je bila tudi velika dvorana gostilne Kostevec prenapolnena. Navzočni so bili tudi mnogi številni socialni demokrati, ki so kot spokorjeni grešniki skesano molčali. Le neki že spominjajo leta 1920, odpuščen komunistični železničar je skušal motiti govornika, ki mu je končno tudi dal besedo v veliko zabavo vseh navzočih, a v jezo in sramoto socialistov. Soglasno je bila sprejeta resolucija za prost izvoz živine, vina in sadja ter prepoved uvoza vina v našo državo. Zborovalci so izrekli zaupanje poslancem SKS in jih pozvali na vztrajni boj za pravice in koristi kmetijskega ljudstva.

(Rogaška Slatina.) V nedeljo, dne 13. februarja nas je obiskal poslanec tovariš *Drofenik*. Poročal nam je o političnem položaju. Številni zborovalci so njegovo poročilo sprejeli z odobravanjem na znanje ter izrekli poslanecem SKS *popolno zaupnico*. Zbor se je izrekel proti plemenski avtonomiji in za pokrajinsko samoupravo. Shod je potekel v najlepšem redu. Navdušenje je bilo splošno.

(Na Črešnjem pri Slovenski Bistri.) je umrla gostilničarka in posestnica *Ana Krešnik* v visoki starosti 75 let. Pokojnica je bila naša zvesta in delavna soborilka ter je znatno pripomogla, da smo dosegli pri volitvah 142 glasov. Uživala je splošen ugled in bila od vseh spoštovana. Čast njemu spominu!

(Jarenina.) Dne 14. t. m. smo sprejeli k zadnjemu počitku gospoda *Ignaca Slangerja*. Pokojnik je bil sicer nemškega rodu, toda mirnega in nad vse poštenega značaja, kakršnih je le malo. Pri vsaki priliki, kjer je bilo treba podpirati kako dobro stvar, je bila njegova družina vedno na svojem mestu. Bil je naš zvest somišljenik, ki je, dasi Nemec, vedno poudarjal, da je breznačajnejši, kdor zataji svoj jezik. Takim značajem naj slede vsi drugi med nami bivajoči Nemci! Bodi mu lahka zemlja!

(Kdo kaj ve?) Pešec Jože Trček, ki je služil pri naskakovalnem oddelku 117. pehotnega polka, je bil baže dne 18. junija leta 1918. pri Ponte di Piave ranjen in se od tistega dne pogreša. Kdor bi kaj vedel o njegovi usodi, naj blagovoli to izporočiti upravi „Kmetijskega lista“ v Ljubljani.

Politične vesti.

(Novi hrvaški ban.) Dosedanji minister za šume in rude dr. Henrik Krizman je imenovan za hrvaškega bana. (Vladni ustavni načrt) je bil v ustavnem odboru sprejet kot podlaga za po drobno razpravo. Za načrt so glasovali demokrati, radikalci in dr. Vošnjak, proti pa vsi drugi.

(Vstop v vladu.) Pašić je poslal zemljoradnikom in mohamedancem pismena povabila za vstop v vladu. Od zemljoradnikov so določeni za delegate poslanci Pucelj, Lazić in Krstić.

(Radić v štripeh.) Demagoštvo je zapeljalo Radića v silno težaven položaj. Kar je obljubil, tega ne more izpolniti niti v najmanjši meri, da bi se pa odkrito uprl, pa nima nobene sile. Zato pošilja v Beograd delegata za delegatom, ki naj mu stori zlat most, po katerem bi srečno zlezal v Beograd, ne da bi mu volilci očitali, da jih je prevaril. Pri teh poizkusih se dogajajo silno čudne reči, ki niso za Radića ravno najlepše. Tako je na primer Radić pisal Proticu pismo v *citirali*, „a katero pa mu je Protic odgovoril v latinici. Torej časti Srbijane in če radićalec povzame Polj latinico kakor Radić, ki se ponaša kot rajbolj hrvaški človek. Radić je dalje prosil regenta za avdienco. Ker pa ni avdienco prijavil, kakor je treba, ni moral ponoviti prošnje pri ministru čvora, ki pa je dejal, da odloča o avdienci vlada. Ta naravno Radića ni pripustila k avdienci. Tako je Radić blamiran celo kot republikanec. Sedaj napovedujejo ljudi, da pride Radić v Beograd, da zruši vladu. Poslednje ni niti tako nemogoče, ali predpogoj je, da prispeže prej kralju. To bo pač najsilnejši poper za Radićevo republikanstvo!

(† Milan Savčić.) narodni poslanec in ugledni beograjski žurnalista, ravnatelj „Epohe“, je umrl. Bil je tudi predsednik srbskega društva časnika. Slava njegovemu spominu!

(Konec kronskih bankovcev) se bliža. Finančno ministrstvo je pričelo z odtegnitvijo kronskih bankovcev iz prometa, na mesto njih se spušča v promet kovani drobci. Najprej pride kovani drobci v promet v Sloveniji, vojvodini in na Hrvaškem, in sicer komadi po 25 in 10 par.

(Trgovinske pogodbe z Italijo) se ne izvrši prej, dokler laška vlada ne izprazni vsega ozemlja, ki pripada po rapalski pogodbi nam. To stališče naše vlade odobravamo. V zadnjem času so namreč laški prenapetosti pričeli strastno borbo za luko Baroš, ki jo zahtevajo za sebe, vkljub temu, da je pripoznana nam. S trgovinsko pogodbo imamo orožje v rokah, da varujemo svoje pravice. Greh bi bil, če tega ne bi storili.

(Nova nasilja fašistov.) Tržaški fašisti so zagrešili novo podivjanost. Pozgali so Ljudski oder pri Sv. Križu. Uničili so vso knjižnico in pohištvo ter ranili seveda tudi nekaj ljudi.

(Tudi v goriški okolici) so pričeli fašisti z nasilstvi. V Dolenci Vrtojbi so udrli v gostilno, občinski dom itd. ter povsod streljali, razbijali in pretepali ljudi. Res, čedni kulturnostci! Kdor išče ta najde, in tudi fašisti jo bodo še tako izkupili, da bo njih glorie za večno konec.

(Londonska konferenca.) Ker ni rodila pariška konferenca zaveznikov zaželjenih uspehov, je sklicana sedaj v London nova konferenca, ki naj obravnava pred vsem orientalsko vprašanje ter vprašanje vojne odškodnine, ki naj jo plača Nemčija. V glavnem se bo vodil boj med Turki in Grki, ki so se z izvolitvijo Nemcem prijaznega kralja Konstantina hudo zametili zaveznikom. Kar se pa tiče vojne odškodnine, je skoraj gotovo, da bodo morali zavezniki odnehati, ker zahtevanih 226 milijard zlatih mark Nemčija ne bo v stanju plačati.

(Pametne besede.) Angleški ministrski predsednik Lord Džorž je dejal, da se ne more dovoliti brezposelnim podpora. V deželi je tako pomankanje delavcev, da more vsak najti delo, če ga le hoče. Pametne besede, ki veljajo tudi za nas saj trpi vsa dežela vsled pomankanja delavcev na kmetih.

(Plebiscit v Gornji Sleziji.) Poljaki doživljajo v Gornji Sleziji sličen boj, kakor smo ga mi imeli za Koroško. Kakor so od zaveznikov vsaj deloma bili na naši strani samo Francozi, isto se dogaja v Gornji Sleziji. Angleži podpirajo namreč Nemce očitno iz golih denarnih ozirov. Gornja Slezija je namreč silno bogata na dobrem premogu. Če pripade Nemčiji, potem bo Nemčija lažje plačala vojno odškodnino. In zato podpirajo Angleži Nemce in gredo v tej podpori celo tako daleč, da umetno slabe veljavo poljskega denarja, da morejo agitirati Nemci zaradi slabe poljske valute proti njim. Gornja Slezija je razdeljena prav tako kot Koroška v razne glasovalne cone in Poljaki računajo, da zmagajo v conah, kjer je največ in najboljše premoga.

(Boljševiki pripravljajo.) kakor vse govori, pomladno ofenzivo proti Rumuniji in Poljski. Ruski komunisti so v silno nerodnem položaju. Če ne prične vojne, potem morajo popustiti s svojo strahovladu, kar pomeni njihov padec. Če pa prične novo vojno, potem pa jim preti nevarnost, da ne vzdrže novega poraza. Z vsa pravico pa se morejo bati poraza, ker imajo za ofenzivo na razpolago le kakih 60 infanterijskih divizij. Boljševiške divizije so pa silno majhne in štejejo le do 3000 mož. Postaviti morejo torej le do 200.000 mož, kar je pač silno malo.

(Protiukrepi zaveznikov.) Da onemogočijo uspeh boljševiške ofenzive, so pričeli zavezniki z organizacijo velikega protiboljševiškega bloka. V ta namen je že osnovana poljskorumunska zveza, kateri skušajo pritegniti tudi malo antanto. Rumunski vojski so pričeli reorganizirati francoski oficirji in vse rumunske železnice so že militarizirane. Rumunija bo za vojno skoraj pripravljena.

(Grki so doživeli) v Mali Aziji nov poraz od kemalistov. Grška vojska pač ni dosti vredna.

Gospodarstvo in gospodinjstvo

(Višji zahtevni letni) se je odvil v Beogradu. Očistilejo ga revizorji in revizijski asistenti, predavajo pa na tečaj poleg vseučiliških profesorjev vodja črkega zadruštva Avramović, dr. Prichasla, inšpektor M. Stibler in poslanec V. Pučenjak. Tečaj bo trajal šest tednov.

(20dinarski bankovci) se morejo sedaj zamenjati tudi pri davčnih uradih in sicer do konca tega meseca. Od dne 1. marca pa do konca meseca aprila pa se bodo zamenjavali le pri Narodni banki v Beogradu.

(Ponovni 1000dinarski bankovci) so se pojavili v Pragi. Kdor potuje na Češko, naj vzame s seboj le stodinarske bankovce, ker drugih ne bojo menjavati na Češkem.

(Obveznice predvojnih posojil) bivše Avstro-Ogrske se smejo popisovati in žigosati še do 15. marca t. l., in sicer pri davčnem uradu za mesto Ljubljana. Pripominjamo, da naša država glede teh obveznic ni prevzela nobenih bremen.

(Naših bankovcev) je v prometu za 3.370.587.145 dinarjev. Od dne 1. do dne 8. januarja se je na novo izdalo bankovcev za 26.459.435 dinarjev.

(Denar.) Lira je od 5.17 do 5.20 naših kron; češka krona od 1.70 do 1.82 naših kron; francoski frank okoli 10 naših kron; dolarji od 142 do 145 naših kron; nemške marke od 2.36 do 2.41 naših kron. Za eno našo krono dobimo štiri in pol avstrijske krone ali pet madžarskih kron.

(Med jesenicami in Področico) se odprli dne 21. t. m. redni tovorni in osebni promet. Na jesenice pripelje osebni vlak ob 14.02 in odpelje na Koroško ob 17.22. Oba vlaka imata zvezo na Beljak in Celovec. V Ljubljano prihaja koroški vlak ob 19.06 in odhaja na Koroško ob 13.30.

(Avtomobilni promet Maribor-Radgona.) Vlada je dovolila „Jugoslovanske banke“ osnovani družbi monopolno koncesijo za avtomobilni promet Maribor-Radgona, ki se pozneje razširi v Prekmurje.

(Nove železnice.) Ljubljanski inšpektorat državnih železnic je predložil v Beograd načrt za zgradbo novih železnic in sicer *Brezice-Novo mesto in Straža-Vinica-Brod*. Ker bi bili obe železnici tudi velike strateške važnosti, je upal, da bo načrt odobren.

(Proga Ljutomer-Maribor) zaradi neprilakovanih ovir še ne bo odprta. (Uvoz suhih sliv) v Nemčijo je popolnoma prost. Tudi uvoz čežane v Nemčijo ni prepovedan, vendar pa je treba prositi vselej sproti za uvozno dovoljenje.

(Uvoz pšenice) je dovolila Angleška in ga osvobodila vsake državne kontrole.

(Svoboden izvoz strojev) v zabojuh po 25 kg je dovolila Nemčija.

(Svoboden izvoz) sladkorja, kakava, konserv in mineralnih vod je dovolila Belgija.

(Celjski cinkarni) je dovolil minister, da sme izvažati cink, cinkaste plošče in cinkov prah brez carine, brez davka na poslovni promet in brez zavarovanja valute. Ker je sedaj storila vlada svojo dolžnost, upamo, da bodo storili tudi delavci svojo in da bodo več delali in manj zapravljali, da bo to državno podjetje vendar že enkrat v korist državi, ker drugače je bolj, da se podjetje ukine.

(V Kočevju) se ustanovi trgovska in industrijska banka z začetnim kapitalom pet milijonov kron. Ta glavica pa se bo mogla zvišati na 20 milijonov kron.

(Bankokratija) Zagrebška „Hrvatska Stedionica“ in „Jugoslovanska banka“ otvorita v Ljubljani svoji podružnici. Od stanovanjskega urada pričakujemo, da jima nakaže prostore samo v hišah, ki si jih sami zgradita.

(Nove tovarne in nova podjetja.) Srbsko rudarsko trgovsko društvo bo zgradilo v Suderem *tovarno za izdelovanje lokomotiv*, mostov in gospodarskih strojev. — V Brodu na Savi bodo zgradili *tovarno za furnirje*. — „Travers, d. d.“. Ker je v državi veliko pomankanje železniških pragov, so osnovala naša največja lesna podjetja delniško društvo z imenom „Travers“, ki namerava izdelovati železniške prage ne samo za domačo potrebo, temveč tudi

za izvoz. — *Tekstilna tovarna Kunc* in drug, ki je obstojala na Dunaju že 85 let se je preselila z vsem inventarjem v Ljubljano, kjer prične skoro z izdelovanjem sukna. — V Slovenjgradu je preuredil g. A. Hribar tamnošno tvornico za harmonike in *tvornico za izdelovanje ovratnik in gumbov*. — V Sremskih Karlovcih je osnovana tovarna za šampanjec in likerje. Osnovna glavica znaša dva milijona kron. — *Tovarna za aeroplane* se snuje v Beogradu.

(Zvišanje produkcije premoga.) Rudarski oddelek ministrstva za šume in rude poroča, da se je od zadnje rudarske stavke povečala dnevna produkcija premoga za 150 vagonov, tako da znaša torej 450 vagonov.

(Ljubljanski trg.) Povišanje cen govejmu mesu je ugodno uplivalo na ljubljanski trg. Pomankanje govejga mesa je takoj izginilo in trg je bil z govejim mesom po ceni 28 do 30 kron za kilogram dobro založen. Telečje meso, ki ga je tudi zadosti, vendar tanj kot govejga, se plačuje po 24 do 25 kron za kilogram. Slanine je na trgu dovolj in postaja cenejša. Jabolka, ki jih je izredno veliko, se prodajajo kilogram po 8 do 10 kron. Jabolka pa niso najboljše vrste. Jaje je enako veliko in se prodajajo že po 1 K 50 v. Mleka je zadosti, opaža pa se, da je mnogo izkvarjenega. Oficijsko ljubljansko tržno poročilo trdi, da se je že izvozna carina na goveje meso znižala. To pa ne odgovarja resnici in so zato tudi vsa modrovanja in poročila nepravilna. Enako ni resnično, da bi se izvozna carina na prasiče znižala v taki meri, kakor prorokuje ljubljansko tržno poročilo. Beležimo pa z zadoščanjem, da so se razmere glede cen živine izboljšale.

(Mariborski trg.) Goveje meso od 20 do 22, prekajen goveji jezik 46, vampi 8, pljuča 10, gobec 10, vime 10, loj 26 kron; za kilogram. Telečina od 20 do 22, slanina: sveža 42, prekajena 56, mast od 52 do 55, prekajena svinjina od 42 do 46, konjsko meso od 10 do 12, goveje kože 26 kron za kilogram. Perutnina: piščanec od 30 do 40, raca 50, gosi od 80 do 100, domač zajec od 30 do 50 kron. Surovo maslo kilogram od 60 do 64 kron. Liter mleka 5 kron. Sirček kilogram od 10 do 12 kron. Staro vino: od 32 do 40, novo od 28 do 36, pivo 12, žganje od 50 do 70 kron za liter. Hruške 10, jabolka od 8 do 10 kron za kilogram. Riž od 28 do 36, kava od 76 do 90, testenine 22, sladkor od 50 do 64 kron za kilogram. Pšenica 11, rž 10, ječmen 9, oves od 4 do 4-50, proso 9, koruza 6, ajda 10, fižol: navadni 5, črešnjak 6, leča 15 kron za kilogram. Pšenična moka: št. 00 17.50, št. 0 16.50 kron za kilogram. Seno za 100 kg od 160 do 170, slama od 60 do 70 kron. Drva: trda 240, mehka 180 kron.

(Cene živini.) *Varaždin*: kralne krave od 2500 do 4000, molzne krave od 4000 do 8000, teleta od 600 do 900, prasiči od enega leta starosti od 600 do 1800 K. — *Maribor*: Manjši voli od 15 do 16, kralne krave od 13 do 15, breje in molzne krave od 13 do 14 kron za kilogram. Zaradi večjega povpraševanja se cene dvigajo. — *Ljubljana*: V mesnicah se prodaja govedina 1. vrste po 30. 2. vrste po 28, teletina pa po 26 kron za kilogram.

(Cene vinu.) Hektoliter vina stane na Češkem od 1000 do 1200 čeških (od 1800 do 2160 naših) kron; v Avstriji od 6000 do 6500 avstrijskih (od 1440 do 1625 naših) kron; v Italiji od 230 do 350 lir (od 1196 do 1820 naših kron); na Madžarskem od 2800 do 3000 madžarskih (od 560 do 600 naših) kron.

(Cene pšenici) so padle v Banatu na 960 do 940 kron za metrski stot. Vzrok padcu cen je padec ameriškega dolarja. vsled česar banaška moka ne more več konkurirati z ameriško.

(Železniške tarife) za blagovni promet so v Avstriji povišane za 50 odstotkov. Izvzete so le pristojbine na kruh, meso, žito, sladkor, premog, koks in gradbeni material.

(42 tisoč milijonov primanjkljaja) izkazuje avstrijski proračun. Do konca leta pa bo ta številka gotovo še znatno narasla. Največ je temu krivo nizko stanje krone dosti pa tudi slabo državno gospodarstvo.

(Finančni položaj Češke) ni najboljši. Država dolguje škodovi tovarni šest milijonov čeških (okoli 11 milijonov naših) kron pa jih ne more povrniti. (Draginja na Poljskem) je zopet narasla. Obkleta velja 28.000 poljskih mark, par čevljev 8000, 40 dg kruha 100 mark. Številke, ki jih prekaša le še Rusija!

(Nemci o Jugoslaviji.) Berolinski list „Keramische Rundschau“ piše v uvodnem članku o gospodarskih razmerah Jugoslavije. Clankar pravi, da je postala po vojni Jugoslavija dežela, katere izvoz bo še velikega pomena. Nemška industrija mora imeti po vsej

državi svoje zastopnike. Ker je Jugoslavija v prvi vrsti agrarna država, zato bi mogla zamenjavati svoje poljedelske prideleke z nemškimi industrijskimi prideleki. Prebivalstvo Jugoslavije je marljivo in teži za napredkom, višji uradniki pa so spretni in nepodkupljivi. Jugoslavija ima izborna luko v Kotoru. Početki industrije se opazajo posebno v Zagrebu in v Sloveniji. V vsem prevladuje vtisk, da je Jugoslavija gospodarsko zdrava in marljiva dežela, ki ima lepo bodočnost, če se bo mogla mirno politično razvijati. Tako sodijo Nemci, seveda oni iz raja. o nas. Pri nas pa ni zabavljanja ne konca ne kraja. In kdo zabavlja? Tisti, ki ne dela ter je kriv vseh današnjih nepravil.

(Zanimanje Nemcev za Jugoslavijo) stalno raste. V Strnišču pri Ptuj gradu Nemci (iz raja) skupno z našimi kapitalisti tovarno za vagon. Sedaj pa je prišla v Zagreb skupina nemških inženjerjev, ki se pogaja z našimi finančniki glede osnove večih tvornic v zagrebški okolici.

Obrtnik.

Gospodom pri zeleni mizi!

Davki.

Komaj je odnesel peče davčni sluga, že je princel drugi položnice za obrtni davki i. dr. Ni še odšel prvi, ko te drugi vnovič pozdravlja in ti z veseljem obrazom donosa še večje številke. V cerkvi slišimo med molitvami: Kuge, lakote, vojske, ognja, reši nas, o Gospod! Obrtnik, kateremu se nala-gajo taki davki, mora reči nehoto: „Tudi davkov reši nas, o Gospod!“

Skoro neverjetno je, da se najdejo pri zelenih mizah ljudje, ki nimajo za zdravo, dobro gospodarstvo v državi nobenega ali vsaj le malo zmisla. Pri-tužujejo se čez nezadovoljnost, čez komuniste itd.

Vprašamo Vas, gospod finančni minister, *kdo pa je kriv*, da se rodi v državi toliko nezadovoljstva? Le obrnite danes nekoliko oči na malega obrtnika in vprašajte ga, kako mu je pri srcu! Ali naj obrtnik v resnici sam plačuje davke? In kakšni so ti davki?

Dovolj se je že pisalo v listih in toliko resolucij je bilo že sklenjenih, da bi vodilni krogi lahko uvideli, s kakšnimi težkočami se je med vojno in izza prevrata moral boriti mali obrtnik, da je mogel vzdržati sebe in skromno preživeti svojo družino. Danes pa udrihate po obrtniku s takimi davki, da bo marsikateri moral opustiti svojo obrt, ker zastoj ne more nihče delati. Le pogledimo dandanes osebe pri sodiščih (paznike itd.) v kazni-nicah orožnike, stražnike in razne druge uslužbence. Velika večina je iz-šla iz obrtnega stanu in zakaj? Ker ima danes vsak sluga, delavec in tudi cestni pometač več dohodkov kakor mali obrtnik.

Ali naj v resnici mala obrt popolnoma izgine? Kdor misli, da je to go-spodarjenje dobro, da je tako obdavčevanje malih obrtnikov na mestu, do-tičnik je v zmoti in nima pojma o prav-em gospodarstvu. Kaj naj poreče kmet, delavec, uradnik če se bodo morali zara-di visokih davkov podražiti obrtniki izdečki? Tedaj bo seveda zopet obrtnik kriv in bo navijalec cen, dasi ga dru-gi silijo k temu.

Gospodje pri zeleni mizi so se naj-brže zmotili in zamenjali besedi „do-hodek“ in „davek“, kajti za državne uslužbence so doleteli: *Kdor ima več otrok, on naj ima več dohodkov*. Pri malem obrtniku pa naj velja po njih-ovem narobe: *Kdor več dela in kdor ima več otrok in stroškov, on naj plača večji davek!*

Gospodje! Ali ste bili v resnici izvo-ljeni od samih velekapitalistov, da adri-hate po malem obrtniku? Ali nimate prav nič srca? *Več malih obrtnikov.*

Obrtniške vesti.

(Mesečni shod obrtnega društva za Novo mesto in okolico) bo v nedeljo dne 27. t. m. ob pol dveh v Novem mestu v društveni dvorani. Obrtniki! Komur je marji dobrobit obrtnika in kdor čuti zadnje izdatke, oziroma poziv k plačilu davka, ta naj pride za-nesljivo na ta velevažni shod, kjer se hočemo pogovoriti o tem, „kdo je na-vijalec cen“?

(Obrtnikom Dolenjske!) Ker v tej številki „Kmetijskega lista“ še ni mo-goče natančno določiti dneva za že omenjeni *veliki shod* v Novem mestu, se naprošate, da se po možnosti vsi udeležite mesečnega shoda, ki bo v ne-deljo dne 27. februarja ob pol dveh v dvorani „Obrtnega društva“ v Novem mestu. *Informirajte se pri odboru, kdaj nas obiščejo naši poslanci! — Na-čelnstvo „Obrtna organizacije za Slo-venijo“ v Novem mestu.*

žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatnino in srebrnino

kupite najceneje pri trvdki

Ivan Pakiž

v Ljubljani, Stari trg št. 20.

Bika simendolske pasme, eno leto starega, ima na prodaj

Janez Slapničar,

posast i v št. VI u nad Ljubljani.

Na prodaj je v Spodnji Šiški, Sv.

1. hrast v, še dobro obravnan pod za mlačvo žito, cel s streho, ki bi se dal lakirati; 2. 4 predali za žito iz trdega lesa, za približno 80 merikov žita; 3. več poljskega orodja, kakor plugi, brane, četilnik za žito, konjska oprema i. dr.

Na prodaj je tudi senočet v izmeri 8 40 m², ležeča v Črnučah blizu postaje Brezovica.

Na prodaj so:

dva železna pluga, slamoreznica, dva železna sode za gnojnico in težak voz — vse v dobrem stanju.

JOŽEF HOČVAR, Žeje št. 12, p. Komenda.

Dve hiši sta na prodaj v Kandiji,

v eni izmed njih se nahaja kladnica, mesnica in selbarija, druga pa je dvonastropna, z velikim vrtom in priprava za vsako obrt. — leša po dogovoru.

J. PLANINŠEK v Kančiji.

Vzorno p sestro na Štajerskem,

obstoječe iz 2 orlov, vinograde, 6 orlov sadonosnika, do 3 orlov njiv, ostalo i. gozd, potem ok 11 30 hl vina letnikov 1917, do 1919, in celotna kletna oprava se prod. Vse po dogovoru.

Več pove upravnitvo «Kmetijskega lista».

5000 kg krmske repe

proda A. Komar v Vižmarjih št. 33, pošto St. Vid nad Ljubljano.

Posestvo na prodaj

v bližini Zidanega mostu, obsežajoče okoli 15 orlov, polovica gozd, ostalo travniki in njiva. Poleg hiše z gospodarskim poslopjem. Cena 65.100 kron.

Pozve se v upravnitvo «Kmetijskega lista».

Govejo živino in prasiče

kupite po najvišjih cenah

Prva jugoslovanska prekajevalnica Maribor-Pobrežje 10.

Hlode

smrekove, mecesnove, borove, hrastove in druge kupuje po najvišjih cenah trvdka

Lavrenčič & Co.,

lesna industrija in trgovina

Ljubljana,

Dunajska cesta št. 47.

Pnevmatike za avto n kolesa v vseh d'menzijah, gumijeve predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, e'ektrotehnični material in vsakovrstne potrebščine priporoča po najnižjih cenah

M. Kuštrin,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20; telefon št. 470.

Podružnica: Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Najfinejši

splitski portlandski cement

v vrečah iz jute, oddaja glavno zastopstvo „Splita“ za Slovenijo: Dr. F. Jenko, Import & Eksport, Ljubljana, Krekov trg št. 10, I. nadstropje, desno.

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov za suknje, igel, modnega blaga, finih žlic, toaletnih in čevljarskih potrebščin in orodja.

Na debelo in na drobno.

Za obilen obisk se priporoča trvdka

Josip Petelinc

tovarniška zaloga šivalnih strojev v LJUBLJANI, Sv. Petra nasip št. 7.

Za praznike in bližnjo pomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskano v najnovejših vzorcih in bogati izberi, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, avilene, volnene in bombažaste rute za na glavo itd. Opozarjamo tudi na . . . raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah. . . .

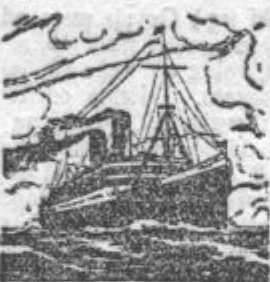
A. & E. Skabernè

veletrgovina z manufakturnim blagom

v Ljubljani, Mestni trg št. 10.

Iz Havre v Ameriko

samo 6 dni.

Edina najkrajša črta. Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vozove Simplon-Orient Express in vsa zadevna pojasnila daje

edino koncesijon. potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani

Gospodstva (Marije Terezije) cesta št. 13 (Kofler).

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Ljubljana

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Telefon int. št. 3

Telefon int. št. 3

Specialna trgovina angleškega sukna.

VELIKA ZALOGA ! Solidne cene ! BOGATA IZBIRA

manuf kt rnega in modnega blaga er vsakovrstnih klo . . . bukov . . . Lastni mod i atelije. Srajce, samo eznice (kravate), nogavice itd. . . zimskih sukenj . . oblek lastnega izdelka po najnovšem kroju, površnikov in . . zimskih sukenj . .

Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

KMETOVALCI, POZOR!

Dospelo so staroznane, naravnosive

ZEILINGERJEVE KOSE

v kranjskih, kočevskih in hrvaških oblikah ter druge vsakovrstne železnine. Za cenjena naročila se priporoča trvdka

Zalta & Zilič,

trgovina železnine v LJUBLJANI, Gospodstva cesta št. 10.

Modro galico kg po 20kron

za krajevne odbore SKS. in kmetijske organizacije oddaja meseca februarja proti plačilu v naprej, le v celih vagonih, franko vse železniške postaje v Sloveniji,

d. d. Ekonom v Ljubljani.

Drugim se oddaja ta modra galica pod istimi pogoji kilogram po 21 kron. Za manjša naročila, toda le v celih sodih ali zabojih, veljajo te cene franko kolodvor Ljubljana.

Najboljši in najcenejši razmnoževalni aparat.

The Rex Co., Ljubljana, Gradišče 10.

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana

Telefon int. 230. Dunajska cesta št. 35. Brzjavke: „Stroj“.

Stroji za obdelovanje lesa, specialni stroji za fabri-kacijo upognjenega pohištva in lesenih ovek, stiskalnice za klobuke Francoisove in Peltonove turbine.

Naprave za mline in žage.

Razne armature, sesaljke, ognjeasne brizgalnice itd.

Zvonovi v vsaki velikosti.

„Impex“

eksportna in importna družba z o. z.

Ljubljana

Telefon št. 70

Brzjavki: „Impex“

Krekov trg štey. 10

kupuje po najvišjih cenah:

- 1.) hlode, deske in trame;
- 2.) drva, oglje;
- 3.) žito, moko n poljske pridelke sploh;
- 4.) mast in slanino;
- 5.) živino in prasiče;
- 6.) razne sirovine itd.

prodaja po najnižjih cenah (samo na debelo):

- 1.) manufakturno in konfe-cijsko blago;
- 2.) kolonialno in specerijsko blago;
- 3.) železnilno, stroje, orodje;
- 4.) kemikalije (gali.o itd.);
- 5.) mineralije (bencin, petrolej itd.);
- 6.) razne sirovine itd.